

ВИСНОВОК

до проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності медіа

(реєстр. № 12111 від 10.10.2024)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 3 грудня 2024 року (Протокол № 136) розглянув проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності медіа (реєстр. № 12111 від 10.10.2024), поданий народним депутатом України Потураєвим М. Р. та іншими народними депутатами України.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Міністерство цифрової трансформації України у своєму висновку висловило, зокрема, такі зауваження та пропозиції.

Відповідно до абзацу другого пункту 1 Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 № 856 «Питання Міністерства цифрової трансформації», Мінцифри є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики, зокрема у сфері відкритих даних.

Слід зауважити, що відповідно до пункту 1 частини першої статті 5 Закону України «Про доступ до публічної інформації» (далі – Закон про інформацію) доступ до інформації забезпечується шляхом систематичного та оперативного оприлюднення інформації, зокрема на офіційних веб-сайтах в мережі Інтернет та на єдиному державному веб-порталі відкритих даних.

Згідно зі статтею 10¹ Закону про інформацію, розпорядники інформації зобов'язані надавати публічну інформацію у формі відкритих даних на запит, оприлюднювати і регулярно оновлювати її на єдиному державному веб-порталі відкритих даних та на своїх веб-сайтах.

Розпорядники інформації зобов'язані надавати публічну інформацію у формі відкритих даних на запит, оприлюднювати і регулярно оновлювати її на єдиному державному веб-порталі відкритих даних та на своїх веб-сайтах.

Публічна інформація у формі відкритих даних є дозволеною для її подальшого вільного використання та поширення.

Будь-яка особа може вільно копіювати, публікувати, поширювати, використовувати, у тому числі в комерційних цілях, у поєднанні з іншою інформацією або шляхом включення до складу власного продукту, публічну інформацію у формі відкритих даних з обов'язковим посиланням на джерело отримання такої інформації.

Перелік наборів даних, що підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, вимоги до формату і структури таких наборів даних, періодичність їх оновлення визначаються Кабінетом Міністрів України. При цьому до такого переліку Кабінет Міністрів України обов'язково включає інформацію, доступ до якої у формі відкритих даних передбачено законом.

Також відповідно до пункту 1 частини першої статті 14 Закону про інформацію, розпорядники інформації зобов'язані оприлюднювати інформацію, передбачену цим та іншими законами.

Крім того, відповідно до пункту 11 частини першої статті 13 Закону України «Про публічні електронні реєстри» (далі – Закон) держателі реєстрів залежно від юридичного статусу відповідного органу, у випадках та в межах повноважень, встановлених законом, забезпечують оприлюднення реєстрової інформації у формі відкритих даних.

Зважаючи на викладене, пункт 4 частини третьої статті 15 Закону України «Про кінематографію» пропонується викласти в такій редакції:

“4) оприлюднення реєстрової інформації у формі відкритих даних відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації»”.

Також слід зазначити, що підпунктом 46 пункту 1 Розділу I проекту Закону пропонується серед іншого внести зміни у статтю 68 Закону України «Про медіа», норми якої визначають основні правові засади створення та функціонування Реєстру суб'єктів у сфері медіа.

Варто зауважити, що окрім запропонованих розробником норм, саме у проекті Закону необхідно також визначити й інші основні відомості щодо Реєстру з огляду на таке.

Правові, організаційні і фінансові засади створення та функціонування публічних електронних реєстрів з метою захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб під час створення, зберігання, оброблення та використання інформації у публічних електронних реєстрах визначаються вищезазначеним Законом.

Частиною другою статті 3 Закону передбачено, що ведення усіх реєстрів, за допомогою яких органи державної влади, органи місцевого самоврядування, саморегулюванні організації, юридичні особи публічного права, їх посадові особи, інші уповноважені законом особи здійснюють збирання, оброблення та поширення офіційної інформації про передбачені цим Законом та іншими законами об'єкти реєстрів, здійснюється в електронному вигляді відповідно до вимог цього Закону, законів або інших актів законодавства, згідно з якими вони створені, та є публічними електронними реєстрами.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 2 Закону публічний електронний реєстр (реєстр, кадастр, реєстр тощо) – інформаційнокомунікаційна

система, що забезпечує збирання, накопичення, захист, облік, відображення, оброблення реєстрових даних та надання реєстрової інформації.

Слід звернути увагу, що відповідно до частини третьої статті 4 Закону виключно законом або іншим актом законодавства, згідно з яким створений реєстр, визначаються відомості, зазначені у частині другій статті 26 цього Закону (крім випадків, визначених статтями 40 і 41 цього Закону).

Так, згідно із частиною другою статті 26 Закону базовий реєстр створюється згідно із законом, в якому серед іншого зазначаються:

- вимоги до публічних реєстраторів;
- вимоги до створювачів;
- спосіб (процес) створення створювачем інформації про об'єкт реєстру, у тому числі з використанням прикладних програмних інтерфейсів реєстрів;
- строки внесення до реєстру інформації про об'єкти реєстру;
- фінансові джерела створення програмно-технічних засобів реєстру та право власності на них;
- вимоги до інтеграції з Системою електронної взаємодії;
- вимоги до обробки та захисту персональних даних, інших реєстрових даних та інформації;
- джерела фінансового забезпечення функціонування реєстру;
- вимоги до системи управління ризиками та інформування суб'єктів інформаційної взаємодії і правоволодільців про порушення цілісності реєстрової інформації, її несанкціонованої обробки;
- порядок обов'язкового інформування правоволодільця про запити будь яких осіб щодо інформації про нього та належні йому майно, майнові, правові та інші спеціальні статуси, а також про збирання, оброблення, внесення такої інформації до відповідних реєстрів, її зміну та видалення.

Враховуючи зазначене, проект Закону потребує доопрацювання та доповнення вищезазначеними відомостями щодо Реєстру.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (далі – НКЕК), висловила позицію про доцільність прийняття законопроекту із такими зауваженнями та пропозиціями.

1. Законопроект передбачає внесення змін до частини четвертої статті 10 Закону України «Про медіа» шляхом викладення її в такій редакції:

«4. Територія покриття каналу мовлення або ефірної багатоканальної електронної комунікаційної мережі (зона покриття певної території) визначається на підставі розрахункових даних (прогнозована зона покриття) спеціалізованої установи, яка відповідно до законодавства про електронні комунікації має право на надання таких даних, а в разі необхідності отримання фактичних даних щодо входження до зони покриття певних населених пунктів - шляхом вимірювання параметрів випромінювання та технічних характеристик радіоелектронних засобів (натурних вимірювань) згідно з методиками (метрологіями) визначення зони покриття каналу мовлення чи мережі цифрового

(аналогового) наземного телевізійного мовлення, що затверджуються Регулятором комунікаційних послуг.».

При цьому, законопроектом пропонуються зміни до абзацу першого пункту 1 частини четвертої статті 4 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку», в частині доповнення повноваженнями НКЕК щодо розроблення та затвердження нормативно-правових актів, передбачених Законом України «Про медіа», а також доповненням новим пунктом цієї статті:

т) затвердження методики (метрології) визначення зони покриття каналу мовлення чи мережі цифрового (аналогового) наземного телевізійного мовлення.

Крім того, передбачаються зміни до статті 45 Закону України «Про електронні комунікації» в частині наділення державного підприємства, що перебуває у сфері управління регуляторного органу (УДЦР) новим видом діяльності, як: «10) визначення розрахункової (прогнозованої) зони покриття каналу мовлення або ефірної багатоканальної електронної комунікаційної мережі, проведення вимірювання параметрів випромінювання та технічних характеристик радіоелектронних засобів (натурних вимірювань) відповідно до методики (метрології) визначення зони покриття каналу мовлення чи мережі цифрового (аналогового) наземного телевізійного мовлення, яка затверджується регуляторним органом, для надання фактичних даних щодо входження до зони покриття певних населених пунктів.».

У зв'язку з цим необхідно зауважити таке.

01 січня 2022 року набрав чинності Закон України «Про електронні комунікації», який визначає правові та організаційні основи державної політики у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, а також права, обов'язки та відповідальність фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у відповідній діяльності або користуються електронними комунікаційними послугами.

Крім того, 13.02.2022 набрав чинності Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку», який визначає правовий статус НКЕК, її завдання, функції, повноваження та порядок їх здійснення.

Слід зацентувати увагу, що вищенаведені закони, що є тісно взаємопов'язаними між собою, розроблялися та в подальшому прийнятті Верховною Радою України з метою імплементації у національне законодавство положень Європейського кодексу електронних комунікацій (Директива (ЄС) 2018/1972, далі – Кодекс), що здійснювалося на виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (стаття 124, Доповнення XVII-3).

Кодекс є основоположним актом права ЄС у сфері електронних комунікацій, який, відповідно до положень статті 1, встановлює гармонізовані

рамки для регулювання електронних комунікаційних мереж, електронних комунікаційних послуг, пов'язаних засобів та пов'язаних послуг, а також деяких аспектів термінального обладнання; він визначає обов'язки національних регуляторних органів (далі – НРО), інших компетентних органів, а також встановлює набір процедур для забезпечення гармонізованого застосування регуляторних рамок в ЄС.

Слід зауважити, що Кодекс не передбачає покладання на НРО у сфері електронних комунікацій функцій, які б стосувалися питань щодо розробки та затвердження методики (метрології) визначення зони покриття каналу мовлення чи мережі цифрового (аналогового) наземного телевізійного мовлення.

При цьому законодавець вже визначив, що відповідно до частини третьої статті 19 Закону України «Про електронні комунікації» особливості надання електронних комунікаційних послуг для потреб мовлення та вимоги до постачальників відповідних послуг (постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг, які здійснюють діяльність з надання послуг з технічного обслуговування та експлуатації багатоканальних цифрових мереж ефірного теле- та радіомовлення із загальнонаціональним покриттям) визначаються Законом України «Про медіа».

Згідно зі статтею 90 Закону України «Про медіа» Національна рада з питань телебачення і радіомовлення відповідно до Плану реалізації Стратегії ухвалює рішення щодо необхідності створення каналів мовлення та багатоканальних електронних комунікаційних мереж, що передбачають використання радіочастотного спектра, визначає умови ліцензій та проводить конкурси на отримання ліцензій у передбачених цим Законом випадках.

На сьогодні відповідні повноваження щодо затвердження вищевказаної методики закріплено за Національною радою з питань телебачення і радіомовлення (стаття 10 Закону України «Про медіа»).

Разом з тим, головним розробником законопроекту у пояснювальній записці не наведено обґрунтування необхідності запропонованих законопроектом змін, в частині покладання невластивих функцій на НКЕК щодо затвердження згаданої методики.

Тому, повноваження щодо затвердження методики визначення зони покриття каналу мовлення не можуть покладатись на інший державний орган, що не має жодного стосунку до регулювання у сфері медіа та користування радіочастотним спектром для потреб медіа.

Враховуючи викладене норми, які пропонуються у законопроекті до частини четвертої статті 10 Закону України «Про медіа» та частини четвертої статті 4 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку» потребують виключення.

При цьому, у запропонованій редакції пункту 10 частини першої статті 45 Закону України «Про електронні комунікації» слова «яка затверджується регуляторним органом» замінити словами «яка затверджується Національною радою з питань телебачення і радіомовлення».

2. Законопроектом, зокрема, передбачено внесення зміни до частини першої статті 115¹ та частини першої статті 115² Закону України «Про електронні комунікації», а саме доповнення словами «та/або шляхом оприлюднення на офіційному веб-сайті Регулятора комунікаційних послуг».

Разом з тим, на сьогодні текст Закону України «Про електронні комунікації» оперує поняттям - «регуляторний орган». Зокрема, у пункті 104 статті 2 вказаного Закону визначено, що регуляторний орган - центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (далі - регуляторний орган).

Враховуючи викладене, з метою приведення термінології законопроекту до існуючої термінології, яка вже застосовується у Законі України «Про електронні комунікації», пропонується у змінах до частини першої статті 115¹ та частини першої статті 115² Закону України «Про електронні комунікації» слова «Регулятора комунікаційних послуг» замінити словами «регуляторного органу».

Народні депутати України – члени Комітету при обговоренні законопроекту зазначили, про актуальність його мети, але зважаючи на вищезазначені зауваження та пропозиції Міністерства цифрової трансформації України та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку законопроект потребує відповідного доопрацювання.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики врахувати висловлені зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності медіа (реєстр. № 12111 від 10.10.2024), поданого народним депутатом України Потураєвим М. Р. та іншими народними депутатами України.

2. Направити Висновок про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики.

РАДА
Голова Комітету

РАДА
М. КРЯЧКО